

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Кафедра готельно-ресторанної та курортної справи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор _____

«_____» _____ 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Лідерство та ефективне управління»

спеціальність: 241 «готельно-ресторанна справа»

освітньо-професійна програма: «міжнародний готельний бізнес»

інститут, факультет: факультет туризму

Івано-Франківськ – 2022 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Лідерство та ефективне управління» для студентів спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа», освітньо-професійна програма «Міжнародний готельний бізнес». 2022 р. 11 с.

Розробник:

Мендела Ірина Ярославівна, кандидат економічних наук, доцент.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри готельно-ресторанної та курортної справи

Протокол від « » травня 2022 р., №

Завідувач кафедри готельно-ресторанної та курортної справи Клапчук В.М.
« » _____ 20__ р.

Схвалено Науково-методичною радою факультету туризму.

Протокол від « » _____ 20__ р., № _____

Голова

Чорна Л.В.

« » _____ 20__ р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6,0		вибіркова	
Модулів – 1	спеціальність: <u>241</u> <u>«готельно-ресторанна справа»</u> освітня програма: <u>«міжнародний готельний бізнес»</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – Лідерство та ефективне управління в готельному бізнесі			
Загальна кількість годин – 180		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: 4 аудиторних – 60 самостійної роботи студента – 120	Рівень вищої освіти: <u>бакалавр</u>	Лекції	
		30 год.	
		Практичні, семінарські	
		30 год.	
		Лабораторні	
		0 год.	
		Самостійна робота	
		120 год.	
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю: <u>залік</u>	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1/2

для заочної форми навчання –

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: сприяння виявленню, формуванню, розвитку і вдосконаленню лідерських якостей, формування системи професійної компетентності щодо використання принципів, інструментів лідерства керівником та забезпечення тривалого ділового партнерства в колективі, формування навичок використання сучасних, вживаних в практичній діяльності методів розробки та прийняття різного роду управлінських рішень.

Завдання: поглиблення, розширення, інтегрування знань про явища, закономірності, теорії, факти, поняття, що визначають сутність, походження, типи, приклади влади і лідерства у бізнесі, шляхи досягнення успіху, реалізації лідерського потенціалу, характерні особливості процесу управління, командоутворення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- сутність понять «лідер» і «лідерство»;
- типи лідерів та лідерства;
- теорії походження лідерства;
- стилі лідерської поведінки та управління;
- способи конструювання кластеру лідерських якостей відповідно до вимог майбутньої професійної діяльності;
- приклади лідерства у світовій та національній історії;
- приклади влади і лідерства у бізнесі;
- шляхи досягнення успіху, реалізації лідерського потенціалу;
- характерні особливості процесу управління;
- відмінності між керівництвом та лідерством;
- етапи процесу прийняття управлінських рішень;
- процеси командоутворення;
- основи прийняття різного роду управлінських рішень.

вміти:

- адекватно ситуації застосовувати стилі лідерської поведінки (адаптивне лідерство);
- здійснювати управлінський вплив у системі «лідер-послідовники»;
- будувати продуктивні та гармонійні стосунки із соціальним оточенням;
- планувати, організовувати, контролювати роботу групи з позиції лідера;
- забезпечувати мотивацію і координацію діяльності послідовників;
- визначати стилі лідерської поведінки та типи лідерства;
- блокувати деструктивну маніпуляцію та використовувати прийоми прихованого впливу;

- добирати, застосовувати методики самодіагностики та розвитку лідерського потенціалу;
- застосовувати методи управлінського впливу;
- правильно використовувати вербальну і невербальну комунікацію для стимулювання активності та побудови продуктивних стосунків з послідовниками;
- приймати управлінські рішення та визначати їх ефективність.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. КЕРІВНИЦТВО І ЛІДЕРСТВО.

Тема 1. Теорії лідерства. Лідер. Керівник. Феномен лідерства. Концепція «первинного» лідерства. Теорії взаємодії лідера і групи. Теорія «великих людей». Замінники лідерства.

Тема 2. Професійні якості управлінця. Якості особистості керівника. Біографічні характеристики керівника. Здібності керівника. Особистісні риси керівника. Вікові особливості керівників. Компетентність та комунікабельність керівника.

Тема 3. Влада лідера. Влада. Форми влади. Підхід з позиції особистих якостей керівника. Рівні керівництва.

Тема 4. Імідж лідера. Переваги та загрози лідерської поведінки. Формування іміджу керівника-лідера. Засвоєння гендерних аспектів лідерства. Сучасні ознаки лідера.

Тема 5. Розвиток лідерського потенціалу особистості. Децентралізація та делегування повноважень. Розвиток людського потенціалу та виховання майбутніх лідерів. Підхід з позиції особистих якостей. Підхід з позиції поведінки.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ.

Тема 1. Процес управління й управлінські рішення. Управлінські рішення. Методи прийняття управлінських рішень. Класифікація управлінських рішень.

Тема 2. Моделі процесу розробки управлінських рішень. Організаційні основи розробки управлінських рішень. Парадигми розробки управлінських рішень. Етапи процесу прийняття управлінських рішень і роль менеджерів у них.

Тема 3. Лідерство і команда. Роль команди в управлінні. Міжособистісні ролі в команді. Робота менеджера — лідера команди. Структура команди. Ролі ефективної команди. Модель розвитку команди.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	лаб.	інд.	с.р.		л	с	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Керівництво і лідерство												
Тема 1. Теорії лідерства	20	2	2	0	0	16						
Тема 2. Професійні якості управлінця	26	4	4	0	0	18						
Тема 3. Влада лідера	24	4	4	0	0	16						
Тема 4. Імідж лідера	22	4	4	0	0	14						
Тема 5. Розвиток лідерського потенціалу особистості	22	4	4	0	0	14						
Разом за змістовим модулем 1	114	18	18	0	0	78						
Змістовий модуль 2. Управлінські рішення												
Тема 1. Процес управління й управлінські рішення	22	4	4	0	0	14						
Тема 2. Моделі процесу розробки управлінських рішень	22	4	4	0	0	14						
Тема 3. Лідерство і команда	22	4	4	0	0	14						
Разом за змістовим модулем 2	66	12	12	0	0	42						
Модуль 2												
ІНДЗ	0	0	0	0	0	0						
Усього годин	180	30	30	0	0	120						

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теорії лідерства	2
2	Професійні якості управлінця	4
3	Влада лідера	4
4	Імідж лідера	4
5	Розвиток лідерського потенціалу особистості	4
6	Процес управління й управлінські рішення	4
7	Моделі процесу розробки управлінських рішень	4
8	Лідерство і команда	4
Всього:		30

6. Теми практичних занять (не передбачені)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		

7. Теми лабораторних занять (не передбачені)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теорії лідерства	16
2	Професійні якості управлінця	18
3	Влада лідера	16
4	Імідж лідера	14
5	Розвиток лідерського потенціалу особистості	14
6	Процес управління й управлінські рішення	14
7	Моделі процесу розробки управлінських рішень	14
8	Лідерство і команда	14
Всього:		120

9. Індивідуальні завдання

1. Еволюція підходів до класифікації теорій лідерства.
2. Типи лідерів і лідерства.
3. Менеджерування і лідерство: подібність і відмінності.
4. Порівняльний аналіз керівництва і лідерства.

5. Розвиток лідерського потенціалу.
6. Відбір і характеристика лідерських якостей.
7. Розвиток емоційного інтелекту лідера.
8. Обов'язкові якості лідера.
9. Ознаки групи і колективу.
10. Роль лідера у формуванні ефективної команди.
11. Приклади політичного лідерства у світовій історії.
12. Характерні ознаки та особливості маніпуляції.
13. Приклади лідерства у готельному бізнесі.
14. Стилi лідерства.
15. Імідж як складник діяльності управлінської команди.
16. Рівняння лідерства. Теорія особливостей лідерства.
17. Теорія випадкового (ситуативного) лідерства.
18. Теорія лідерської поведінки.
19. Лідерство як засіб вдосконалення процесу управління.
20. Корпоративна культура в системі управління персоналом підприємства.
21. Моральність на робочому місці та роль лідера.
22. Стилi конфліктів.
23. Запобігання «вигоранню». Стрес.
24. Ефективність управлінських рішень.
25. Умови ефективності управлінських рішень.

10. Методи навчання

Форми та методи навчання: лекція, бесіда, дискусія, проблемний виклад навчального матеріалу, евристичний метод, дослідницький метод, метод проектів, практичні методи (вправи).

11. Методи контролю

- 1) усне опитування на семінарських заняттях;
- 2) письмові контрольні роботи;
- 3) індивідуальні завдання;
- 4) тестування.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Змістовий модуль 1, 2							Тестування	Тестування	Сам.робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	№1	№2		
5	5	5	5	5	5	5	20	20	25	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Дороніна М. С., Доронін А.В. Культура ділового спілкування і партнерства : навчальний посібник. Харків: Вид. ХНЕУ, 2008. 204 с.
2. Калашнікова С.А. Освітня парадигма професіоналізації управління на засадах лідерства: монографія. К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. 380 с.

14. Рекомендована література

1. Василенко В. О. Теорія і практика розробки управлінських рішень: [навч. посіб.]. К.: ЦУЛ, 2003. 420 с.
2. Гевко І. Б. Методи прийняття управлінських рішень : [підручник]. К.: Кондор, 2009. 188 с.
3. Максвелл Дж. Розвинуь лідера у собі / Пер. з англ. Н.Гербіш. К.: Брайт Стар Паблішинг, 2013. 184 с.

4. Нестуля О.О., Карманенко В.В. Основи лідерства. Тренінг лідерських якостей та практичних навичок менеджера: навч. посіб. К.: Знання, 2013. 287 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Лідерство. URL: <https://forbes.ua/leadership/liderstvo-eto-bolezn-ili-dar-obyasnyayet-filosof-andrey-baumeyster-23092021-2376>

2. Наукова бібліотека ПНУ. URL: – <http://lib.pnu.edu.ua/>

3. Навіщо люди стають лідерами? URL: <https://probono.org.ua/proliderstvo>

4. Що таке лідерство, хто такий лідер і як ним стати? URL: <https://blog.agrokebety.com/shcho-take-liderstvo-khto-takyy-lider-i-yak-nym-staty>

Примітки:

1. Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом вищого навчального закладу і містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролів.

2. Розробляється лектором. Робоча програма навчальної дисципліни розглядається на засіданні кафедри, у методичній комісії факультету, інституту, підписується завідувачем кафедри, головою методичної комісії і затверджується проректором з науково-педагогічної роботи.